

ВІДОМИЙ ІСТОРИК МЕДИЦИНИ, ПРОФЕСОР ОЛЕКСАНДР АБРАМОВИЧ ГРАНДО (1919–2004)

Ф.Я. Ступак

Олександр Абрамович Грандо народився 10 жовтня 1919 р. в м. Могилеві-Подільському Вінницької області. В 1937 р. закінчив середню школу і вступив до Київського медичного інституту. У 1941 р. після 4 курсу інституту пройшов курси військово-медичної підготовки і був направлений у батальйон спеціального призначення на посаду начальника медико-санітарної служби. З цим батальйоном він пройшов тяжкий шлях до Сталінграду. Учасник Сталінградської битви. В 1944 р. був переведений в санітарний відділ 48-ї армії, воював у Східній Пруссії, займався евакуацією поранених з передової.

По закінченні війни майором медичної служби був направлений в Казань викладачем військово-медичної підготовки Казанського університету. У 1947 р. демобілізувався і переїхав до Києва.

В 1948–1956 рр. О.А. Грандо – асистент кафедри соціальної гігієни та організації охорони здоров'я Київського інституту удосконалення лікарів. З 1961 р. працював у Київському медичному інституті на посадах доцента, професора кафедри соціальної гігієни та організації охорони здоров'я, в 1972–1990 рр. очолював вказану кафедру. В 1953 р. захистив кандидатську, а в 1967 р. – докторську дисертації, які пов'язані з історико-медичною тематикою.

Професор О.А. Грандо – відомий вчений, педагог, спеціаліст в галузі соціальної медицини та організації охорони здоров'я, історії медицини. Його лекції користувалися великою популярністю серед студентів і лікарів.

Основні напрямки його науково-педагогічної діяльності – теоретичні і практичні засади соціальної медицини, дослідження в галузі історії медицини, зокрема, історико-медичного минулого України. Створив власну школу організаторів охорони здоров'я та істориків медицини.

До історії медицини О.А. Грандо мав особливий інтерес, наслідком чого стало створення ним музею медицини України. Цьому передували 25 років пошукової та наукової роботи, яку професор О.А. Грандо з невеликою групою помічників проводив на громадських засадах. Як він сам писав у своїй автобіографічній книжці, «в музей я вкладав все що міг, – ідеї, сили, надії».

Сьогодні – це широко відомий на батьківщині і за кордоном Національний музей медицини України, який є не тільки пам'ятником

історії медицини, а й пам'ятником його творцю – першому і незмінному директору Олександрю Абрамовичу Грандо.

Професор О.А. Грандо опублікував понад 150 наукових праць, в тому числі 7 монографій. Під його керівництвом захищені 4 докторських і 13 кандидатських дисертацій, заснований ним історико-медичний науковий журнал «Агапіт» користується популярністю не тільки в Україні, а й за її межами.

О.А. Грандо був удостоєний звання заслуженого діяча науки і техніки України (1994), лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (1983); його було обрано почесним головою Українського наукового товариства істориків медицини, почесним членом Російського і Болгарського наукових товариств істориків медицини, дійсним членом Петровської Академії наук і мистецтв (С.-Петербург), почесним громадянином його рідного міста Могилева-Подільського Вінницької області. Серед державних нагород два ордени Червоної зірки, орден Вітчизняної війни I ст., орден «За заслуги» III ст., орден Богдана Хмельницького III ст. і 13 медалей.

Помер 17 липня 2004 року в Києві. Похований на Байковому кладовищі.

Наукові праці: “Развитие гигиены в Украинской ССР” (К., 1975), “Этика и медицинская деонтология” (К., 1982), “Врачебная этика и медицинская деонтология” (К., 1988), “Медицина в зеркале истории” (К., 1990), “Врачебная этика” (К., 1994), “Очимахудожників. Альбом про медицину в українському образотворчому мистецтві” (К., 1994), “Подорож у минуле медицини” (К., 1995), “Визначні імена в історії української медицини” (К., 1997), “Визначні імена у світовій медицині” (К., 2001), “Выдающиеся имена в мировой медицине. Great names in the world medicine” (К., 2002), “Немного о прошлом” (К., 2003).

ГЕННАДИЙ НИКОЛАЕВИЧ ТРОЯНСКИЙ (1924-2004) – ОДИН ИЗ ОСНОВОПОЛОЖНИКОВ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ИСТОРИИ СТОМАТОЛОГИИ

Е.В. Алексеева, И.И. Вагина

Академик Петровской академии наук и искусств, заслуженный работник здравоохранения РФ, действительный член (академик) Академии медико-технических наук, заведующий кафедрой истории медицины МГМСУ (1983-2003) профессор Г.Н. Троянский родился в 1924 г. в Новосибирске.

В годы Великой Отечественной войны работал на военном заводе, служил в рядах Советской Армии, работал в госпиталях.